
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHOVD: . . . . som dig selv. — Neo-Paganisme. — Lourdesmysteriets evangeliske karakter. — De evindelige skandaler. — Elendighet. — Retretter og klostre. — Varia. — St. Olavs Forbunds landsmøte.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

. . . . . SOM DIG SELV

En gang var jeg sammen med to teologiske studenter fra menighetsfakultetet. Jeg husker ikke mere hvad anledningen var, men talen fikk tilfeldigvis et teologisk preg. «Tilfeldigvis», ti når teologi-studenter samler sig til en hyggelig aften, da er det blitt til en selvfølge at man omhyggelig undgår alt som kan føre til altfor endeløse disputer.

De to var litt forbauset over at jeg, en katolsk prest, våget å forsvare en viss egoisme, en viss egen- eller selvkjærlighet. Men da de, som det sømmer sig for menighetsfakultets-studenter, var meget bibelsk anlagt, gav de sig straks da jeg kom med budet «Du skal elske din neste som dig selv». «Som dig selv», man forpliktes altså til selvkjærlighet. Gud skje lov, vil mange egoister si, sukke eller tenke, men en liten nærmere forklaring vil vise at deres ord, sukk eller tanke ikke har den berettigelse som de muligens trodde.

Elsk din neste som dig selv. Vi er altså forpliktet til selvkjærlighet. Hvori består nu denne gode «egoisme»? Gud har skapt oss. Vi er Guds skapninger, vi tilhører Ham. Vi er ikke vår eiendom. Vi har ikke andre rettigheter over oss selv enn de som Gud har skjenket oss. Store ting har Han gjort mot oss. Vi kan ikke berøve oss selv vårt eget liv uten derved å gjøre et inngrep i Guds rettigheter. Den som tar livet av sig, er en selvmorder og synder mot det annet Guds bud. Det første forplikter oss nemlig til å elske Gud over alt, det annet: til å elske oss selv. Den som ødelegger sitt eget liv, kullkaster derfor det annet bud.

Kjærligheten til oss selv skal være normen for vår kjærlighet til andre. Behandle andre så som du vil at andre skal behandle dig selv. Også vår neste er en Guds skapning, Guds eiendom, likesom vi selv. Han fortjener derfor samme høiaktelse, samme ære, samme kjærlighet som jeg skylder mig selv. Kunde man redde sin nestes sjel ved å tape sitt eget liv, så sier neste-kjærligheten «gjør det». Kan man redde en annens liv eller bringe ham store og verdifulle goder, ved å sette sitt eget liv til, så tillater kjærligheten også dette. Der er én ting som vi aldri har lov til å gjøre, nemlig å bringe sitt eget åndelige liv, sin egen evige lykke, i fare. Det er den fornuftige selvkjærlighetens lov som her innskrenker min personlige frihet. Ikke for noenting i verden kan jeg utsette min egen evige frelse for fare.

Tar man egoismen i den betydning, da er hvert menneske forpliktet til den. Ofte beskyldes de for å være egoister som på ingen måte vil la sig misbruke til beste for andres meninger og planer, for andres makt- og herskesyke, i det hele tatt for andres menneskelige komedier og list. En slik egoist er en egoist av den beste sort, og det er bare skade at det ikke finnes flere av dem.

Ofte skjelles de ut for egoister som viselig holder sig litt tilbake fra de «fromme» og snakkesalige menneskers fromme sladder, det er igjen en egoisme som fortjener aktelse og etterfølgelse. De viser at de har forstått budet: «Elsk din neste som dig selv».

Neo-Paganisme.

I «Universe» for 2. april skriver Hilaire Belloc en lengere artikkel om det nye hedenskap, hvori han peker både på dets farer og på dets forskjell fra det gamle hedenskap. Mangelen på de kristelige åpenbaringer kaller vi paganisme. Det må være tydelig for enhver at de deler av den en gang kristne verden, hvor kristendommens ånd mangler helt, blir større og større. Disse deler blir stadig større både fysisk og moralsk sett, men især moralsk. For øieblikket er der hele klasser av bøker, hele menneskesamfund som er helt hedenske, og disse grupper vokser fremdeles. Der er adskillige masser av litteratur i den moderne filosofiske og historiske (og især fiktive) verden, som er hedensk. Det er ikke så meget at de fornekte menneskevordelsen og opstandelsen og heller ikke at de ikke kjenner til den kristne læren. De motsier mere, setter sig imot, eller i det minste skyver helt til side det gamle rotfestede kristne moralsystem som folket pleiet å holde sig til lenge efter å ha opgitt dets bestemte lære.

Denne neo-paganisme er allerede en hel verden for sig. Den trenger mere og mere inn i det moderne liv. Det er av den største interesse at vi i god tid og riktig kan få vite hvad dens følger sannsynligvis vil bli. Ti vi kommer på en viss måte til å føle dens følgers innflytelse, og våre barn vil komme til å føle dem sterkt. Disse følger preger nu allerede dypt vår tids presse, samtaler, lover og vaner.

Det skjer på to måter. Det skjer i katolske land ved adskillelsen av en hedensk gruppe fra de øvrige borgere. I disse land byr kristendommens fylde, nemlig katolisismen, en permanent og suksessfull motstand. I protestantiske land er det anderledes. I disse land spreder neo-paganismen sig ved infiltrasjon, og den holder på å gjennemsyre hele massen. Den finnes ikke blandt en bestemt gruppe, heller ikke i særlige omstendigheter, men på en viss måte overalt, og der finnes ingen kraftig organisert motstand mot den.

Både i protestantiske og katolske land er neo-paganismens tone og preg omtrent de samme. To av dens mest iøyenfallende særpreg er for det første det postulat at enhver er sig selv nok — det vil si: det trenges ikke noget nåde-begrep. Det annet er en følge derav, nemlig fortvilelse. En av de mange fristelser, som drar menneskene til det nye hedenskap, er antikken. Det kan høres fantastisk, ti det mest moderne

folk som falt i neo-paganismen vet ingenting omtrent om den gamle paganisme. I den tid der ved Vest-Europas universiteter er blitt undervist i gresk, har det aldri vært en tid da folk av den dannede klasse talte mere uvitende om latin og gresk enn nettopp vår. Og i de siste to tusen år har der sikkert aldri vært en tid i hvilken man mindre underviste folkemassen om fortiden og var mindre begeistret for tradisjon.

Ikke desto mindre tjener antikkens paganisme som modell for hele den nye bevegelse. Det hersker den almindelige opfatning at menneskene en gang var fri for kristenpliktenes byrde, og derved, mener de, var også livet lykkeligere, ti det var fornuftigere, og rettet mot ting som vi alle kunde se og smake, så som legemets sundhet, den fysiske komfort, hyggelige omgivelser o. s. v. Å styre livet igjen hen mot disse mål, å gjøre menneskene sig selv nok igjen og å omgås det timelige gods som det evige er neo-paganismens særpreg.

I virkeligheten er der, og må der være, en radikal forskjell mellem den gamle og den nye paganisme. Dennes følger i det menneskelige liv vil være helt anderledes, sannsynligvis meget verre og stadig verre. Grunnen til det er at man ikke kan gjøre en oplevet erfaring ugjort. Man kan ikke avskjære et menneske eller et samfund fra dets fortid, og kristendommens verden har hatt troens erfaring. Går den bort fra troen og tilbake igjen til paganismen, da gjør den ikke det samme, vil den ikke frembringe de samme sinnsbevegelser, ikke gjennemgå den samme prosess, ikke gjennemgå de samme reaksjoner som den gamle paganisme gjorde, som var i en prosess som førte til troen. Ett er det å gå sydover fra Nordpolen til de civiliserte deler av Europa, noget helt annet er det å gå fra Europas civiliserte del til Nordpolen. Man gjenfinner ikke bare et sted fra hvilket man startet, men går hele tiden gjennem en motsatt rekke av opplevelser.

Den nye paganisme vil, i tilfelle av at den nogensinne skulde bli universell, eller i de distrikter eller samfund i hvilke den vilde bli almindelig, aldri bli det som den gamle paganisme var. Den vil bli anderledes, ti den er en korrupsjon.

Den gamle paganisme var dypt tradisjonell, den hadde sine røtter bare i tradisjonen. Sjelen i den gamle paganisme var en dyp aktelse for sin egen fortid og

forfedrenes visdom, og stoltheten over det. Derfor dannet den et solid grunnlag som den katolske Kirke kunde bygge på, skjønt det også var årsak til at den så lenge og så bestemt motstod den katolske Kirkes vekst. Men den nye paganisme har i sitt vesen forakt for tradisjon og forakt for sine forfedre. Muligens respekterer den ingenting, men minst av alt respekterer den en regel som «våre fedre har sagt oss . . .»

Den gamle paganisme dyrket menneskelige ting, men de edleste blandt det menneskelige, især fornuft og skjønnhetssans. Heri nådde den kanskje til større høider enn senere er nådd, og sikkert til like store høider som nogensinne blev nådd ved den rene fornuft eller i ren skjønnhetsfrembringelse i de kristne århundrer.

Men neo-paganismen forakter fornuft og skryter av at den angriper skjønnhet. Den kommer med grotesk og disharmonisk musikk, med en motbydelig stil, med malerier som danner et rent kaos, og den latterliggjør den logiske prosess, såat selve ordet logisk er blitt til et slags spottord.

Den gamle paganisme var av den art, at den, når tiden var der, skulde stå åpen for den katolske Kirkes autoritet. Den hadde ører som til sist vilde høre, og øine som til sist vilde se, men den nye paganisme har ikke bare lukket sine sanser, men vender dem bort, så

at dens tilstand ligner én i hvilken der ikke er ører til å høre og ikke øine til å se.

Den første blev skarpere både i hørsel og syn. Den annen er på vei til en tilstand, i hvilken det samfund som den danner, vil være blindt og døvt selv for de viktigste naturligste livsgleder og timelige sannheter. Den vil ikke være i stand til å skjønne hvad alt dette dreier sig om.

Den gamle paganisme hadde en sterk sans for det overnaturlige. Denne sans var visstnok ofte rettet mot uriktige, alltid mot utilstrekkelige gjenstander, men den var sterk og sikker. Hele den gamle paganismes diktekunst har denne sans, også der hvor den fortviler. Selv hos forfattere som energisk bekjempet kristendommen, som f. eks. Lucretius, merker man en fin religiøs sans for verdighet og orden. Den nye paganisme setter sin lyst i overfladiskhet, og mener at den er frigjort såvel for det onde som for det gode, som den tror superstisjon og illusjon har ført med sig.

Der tar den grundig feil. Menneskene kan ikke leve lenge uten guder, men når neo-paganismens guder kommer, vil de ikke bare være falske, men onde. Man kunde si at neo-paganismen ved sin gale lengsel efter tilfredsstillelse, før den vet hvor den er, vil henfalle til satanisme.

Lourdesmysteriets evangeliske karakter.

Så lenge de store pilegrimsskarer ferdes i Lourdes, får man ikke lett anledning til lengere ettertanke. Man blir betatt av helligdommens mystikk, grepet av mengdens begeistring og likesom revet med av bønnens strøm, som fra tidlig om morgenen til sent på kvelden ruller sine bølger; men man får ikke tid til i ro å tenke over det hele. Og dog, hvor mange ting er det ikke i Lourdes mysterium som opfordrer til meditasjon? De som føler denne trang, kan ikke gjøre noe bedre enn å komme til grotten en høstaften. I november er pilegrimsferdene avsluttet. Enkelte andektige kommer nok også om høsten eller om vinteren, nettop drevet av denne trang til ensom ettertanke; men de forstyrrer ikke stedets hellige ro. Det er heller ikke ennu koldt i november; man kan sitte langt utover natten på stenbenkene ved Le Gave. Bak sig hører man elvens sakte brusen, over ens hode funkler stjernene i den klare luft, og foran sig ser man i vokslysens skjær den hvite alabasterstatue av den uplettede jomfru. Ja, her har Jesu moder åpenbart sig atten ganger for en liten

pike. Her er det godt å være og la de store minner dukke op av sjelens dyp.

Men det som gjør dette så velsignet er ikke i første rekke det billede vi i ånden skuer av Bernadettes ekstaser og hellige samtaler med Guds moder. Heller ikke erindringen om de tusener som kom hit, lamme, blinde, dødsdømte, og som reiste herfra helbredet. Nei, det er en tanke som ved dypere overveielse rinner op i sjelen: tanken om Lourdes-mysteriets evangeliske karakter. Prøv kjensgjerningene, tenk over «Damens» ord til Bernadette, vær opmerksom på det ekko begivenhetene ved grotten vekker i det kristne folk, alt minner om evangeliet, overalt ånder den samme ånd, som lever i evangeliet.

«La de små komme til mig».

(Mark. 10, 14).

Det er ikke forunderlig at den fromme folkesjel fra de første dager av så Jesu moder i den skikkelse som viste sig i grotten. Hun taler som Jesus, elsker som

Jesus.» «La de små komme til mig», hadde Jesus sagt, og Han tok dem inn til sig og kjærtegnet dem. Og Jesus elsker de fattige, foraktede, dem som verden støter fra sig. Således gjør også «Damen». «Vil du være så snild å komme hit,» sier hun til et barn, og hun smilte til henne som en mor. Barnet hørte til de fattigste i verden. Livet var meget tungt i Bernadettes hjem. Far og mor og åtte barn bodde i det usleste rum. De frøs og sultet. Bernadettes lille bror blev engang sett i kirken da han opsamlet de voksdråper som var falt ned fra lysene på alteret og spiste dem op for å stille sin sult. Med slikt et fattig barn slutter Jesu moder en vennskapspakt, i det hun nedlegger tre hemmeligheter i hennes sjel som hun aldri må røpe. De «oplyste» tar forargelse av det, som fordum fariseerne, da Jesus holdt sig til de ringe. De glemte Jesu ord: «Jeg priser Dig, Fader, himmelens og jordens herre, fordi Du har skjult dette for de vise og forstandige og åpenbart det for de små.» (Math. II, 25).

Gjør bot og tro evangeliet.
(Mark. I, 15).

Også jomfruens budskap til Bernadette og til hele kristenheten er et ekko av Jesu egne ord. «Søk fremforalt Guds rike og Hans rettferdighet.» (Math 6, 33). «Hvad gavner det mennesket om han vinner den hele verden, men tar skade på sin sjel?» (Math. 16, 25). «Vil nogen komme efter mig, da fornekte han sig selv, ta sitt kors op og følge mig.» (Math. 16, 24). «Guds rike er nær, gjør bod.» (Mark. I, 15). «Forlat oss vår skyld.» (Math. 6, 12). Slik lyder Jesu ord. Den samme opfordring til bod, omvendelse, kjærlig forbønn for hverandre og høsinnset søken efter det evige gjengjeld i Lourdesgrotten hin februar måned 1858. «Jeg lover å gjøre dig lykkelig, ikke i denne verden, men i den hinsidige.» «Bod! Bod! Bod! Du skal be for synderne. Du skal kysse jorden for synderne.»

Mange utvalgte sjeler hadde fått personlige åpenbaringer fra Gud, men disse var som oftest til deres egen fremgang i det mystiske liv. Det budskap som kommer fra himmelen til Lourdes, er bestemt for alle mennesker. Ikke alle kan hengi sig til betraktning som Teresia, ikke alle kan bære Jesu kors som martyrene eller de store bodsheroer: Bernardus, Franciskus, Dominikus. Men alle skal be, hige efter det evige, bruke de enkle og store symboler på botsånden: å knele ned, å kysse jorden som tegn på en ydmyk ihukommelse av vår intethet. Også her åpenbarer Lourdes-mysteriet sin evangeliske ånd.

Derfor utøver Lourdes også en sådan draging på

hele verden. De kristne reiser til Lourdes som til Palestina. Også i Lourdes «blev evangeliet preket for de fattige» og der stiger en kraft ned fra himmelen til syndernes omvendelse.

Ti de største åpenbaringer av Guds kjærlighet i Lourdes er ikke at uhelbredelige sykdommer øieblikkelig forsvinner. Nei, det er at vantro blir troende; at kristne som har stått den katolske Kirke fjernt eller hatet den, plutselig erkjenner den som sin mor; at mennesker som i tyve—tredve år har levd i oprør mot Gud, med en gang føler Hans nåde rive deres hjerter med som en stormvind; at troende, men likegyldige, overfladiske eller mindre edle sjeler, får et klarere syn på evangeliets store realiteter.

En gruppe av blinde unge piker stod en dag på plassen foran basilikaen. Som så mange andre var de kommet for å be om å få sitt syn igjen. En kjent ordensprest trådte hen til dem. «Er det en av dere,» spurte han, «som av hele sitt hjerte vil gi avkall på å bli helbredet for at en annen skal bli det i stedet?» Næsten alle ropte: «Ja, jeg vil.» (*Gaëtan Bernoville: «Lourdes»*). Hvem tenker ikke her på evangeliets ord: «Ingen har større kjærlighet enn denne at han setter sitt liv til for sine venner.» (Joh. 15, 13).

«De har ikke vin.»
(Joh. 2, 3).

De som i Lourdes bare ser de legemlige helbredelser forstår ikke Lourdes, like så litt som én vilde ha det riktige syn på evangeliet, hvis han i Jesus bare så en frelser for blinde og spedalske. Sjelenes fornyelse er den store nåde som i Lourdes stiger ned fra himmelen likesom i Jesu jordiske dager. Og dog, hvor rørende er det ikke at også legemlige syke opnår frelse for sine lidelser ved jomfru Marias forbønn. La være at sjelens liv er uendelig større. Vi føler det allikevel som noget guddommeligt, når vi ser Jesus omringet av en mengde syke, når Han går og legger sine hender på dem og sier: «Stå op, gå bort til ditt hus.» Det samme føler vi også i Lourdes. Vi ser den samme Jesus omringet av skarer av lidende mennesker. Hører vi mengdens bønn: «Jesus, Du Davids Sønn, forbarm Dig!» da føler vi oss hensatt to tusen år tilbake til Galilea og Judea. Men ved siden av Jesus går Hans mor og ber for de syke likesom hun i Kana så ømt bad for andre betrente mennesker: «De har ikke mere vin.»

«Hill dig full av nåde.»
(Luk. I, 28).

Men det er ikke bare «Damens» ord og gjerninger, det er i første rekke hennes person som fører vår tanke

til evangeliets mysterier. Ti hun er den hellige, rene, høisinnede jomfru som Gud hadde utvalgt til å bli Sønnens mor. «Hil dig, full av nåde, Herren er med dig, velsignet er du iblandt kvinnene» (Luk. 1) var det budskap Guds engel brakte til Maria fra Nasaret. Ved en plutselig inspirasjon stiger det samme ord op i Bernadettes sjel likefra den første stund hun så det underfulle syn. «Hil dig, full av nåde!» Og hvad svarer Maria? I Nasaret svarte hun: «Se, jeg er Herrens tjenerinne.» I Lourdes er hennes svar den samme ydmyke hyldest til Gud: «Ære være Faderen og Sønnen og den Helligånd,» sier hun høit med det bedende barn.

Hun sier det med et strålende blick og med en inderlighet som lar barnet forstå at hennes hjerte strømmer over av takk for en nåde uten like.

Ti hvorfor var Maria så ydmyk, så ren og gudhengen allerede i sitt jordiske liv? Fordi Gud fra begynnelsen av hadde vernet om hennes sjel, for at ikke arvesyndens gift skulde smitte den. «Jeg er den uplettede undfangelse,» sa Maria, da hun endelig vilde åpenbare sitt navn. Hun sa det den 25. mars, den dag Kirken minnes Gabriels budskap til jomfruen. Hun sa det altså for å bekrefte at den hilsen som engelen bragte henne fra Gud med forkynnelsen om hennes ophøiede moderskap, innebar åpenbaringen om hennes fullkomne syndefrihet.

«Jeg er den uplettede undfangelse.» Disse ord er ekte og rent evangelium. Er ikke evangeliet det glade budskap om Guds rike, og Jesu seier over synden, ved sin offerdød på korset? I jomfru Maria ser vi klarere enn ellers frelsens herlige virkning. Offerdøden er ikke fullbyrdet, Frelseren ikke født; men den kjærlighet som er urgrunnen til frelsen lever og virker allerede, ikke ved å ta synden fra Maria, men ved å bevare henne fra synden således at Guds nåde bor i henne fra hennes livs første øieblikk av. «Hil dig, full av nåde!»

Nådens fylde, det vil si Guds fullkomne vennskap, kan ikke tenkes hvis Maria, om enn bare et øieblikk, stod under syndens forbannelse. Heller ikke kan de kristnes ærefrykt for Gud forlikes med den tanke at den kvinne som var forutbestemt til å bære Guds Sønn i sitt skjød, skulde ha vært underkastet satans herredømme. I mange hundre år bar Kirken denne åpenbarte sannhet i sig uten klart å forstå den. Men Kirken er ikke en forstenet organisme. Kirken lever, tenker, mediterer og ber. På samme måte som vi selv har inni oss inntrykk, tankespirer, som langsomt, halvt eller helt ubevisst modnes, for omsider å gå op for den klare

bevissthet. Således bærer Kirken en åndelig rikdom i sin sjel, ideer, inntrykk, impulser fra Jesus. De spirer og gror og arbeider sig op til den klare bevissthet efter hvert som Kirken lever sitt liv i Jesus og kjemper sin kamp mot de Kristus-fiendtlige åndsretninger. Den klare bevissthet, den faste overbevisning får Kirken til slutt gjennom den ufeilbare læremyndighet. Denne er jo nettop det organ gjennom hvilket Jesus selv vedblir å forkynne og forsvare den åpenbarte sannhet, og å avklare de idéer som teologenes studium, mystikernes meditasjon og alle kristnes fromme intuisjon henter fra åpenbaringens bunnløse dyp.

Således skjedde det med hensyn til de ord engelen sa til Maria: «Hil dig, full av nåde!» og til det faktum at Maria var blitt utkåret til Guds moder. Efterhvert som det kristne folk betraktet «hvor store ting den allmechtige hadde gjort mot Maria» (Luk. 1), vokste også overbevisningen om at åpenbaringen om hennes ophøiede verdighet og dype ydmykhet innebar også åpenbaringen om hennes syndefrihet og uplettede undfangelse. Den fromme intuisjon gikk over til en begrunnet teologisk anskuelse, og endelig blev den forkynt som et dogme.

De evindelige skandaler.

Den spanske ambassadør i London, Marchese Merry del Val, og Mgr. Miley har tvunget «National Bible Society of Scotland» til å utelate fra sin årlige rapport en udokumentert meddelelse som beskylder en spansk prest for mord.

Rapporten lød således: «Nylig forsøkte en prest i Spanien levende å brenne en kolportør (med bibler? — red.) i en trekullbrenners ovn.»

I et brev til «The Scotsman», et av Skotlands største dagblade, opfordret Mgr. Miley bibelselskapet til å meddele:

- 1) Kolportørens navn.
- 2) Stedet hvor begivenheten skulde ha funnet sted.
- 3) Begivenhetens omtrentlige datum.

Sekretæren for bibelselskapet, Rev. Dr. G. A. Knight, svarte at han i rapporten bare hadde gjentatt det som han hadde hørt i oktober 1930 fra Mr. Buffard, direktør for den spanske evangeliske misjon.

I et følgende brev skrev Mgr. Miley:

«Når jeg bad om opplysninger angående det mordforsøk fra en prests side, som nylig skulde ha funnet sted, og som også er blitt gjengitt i «National Bible Society»s rapport, så gikk jeg ut fra at hans selskap i en så alvorlig sak skulde kunne dokumentere sig helt,

og at Dr. Knight som sekretær vilde være istand til å skaffe nærmere opplysninger angående den omtalte misgjerning.

Nu forklarer han at han bare gjentar det som han har hørt for så lenge siden som 30. oktober 1930, så at det som er hendt «nylig» ikke er misgjerningen men *meddelelsen* av misgjerningen, hvis man kan bruke ordet «nylig» om noget som er hendt for 6 måneder siden. Også i dette tilfelle må vi betrakte Dr. Knight bare som et ekko, men også et ekko skulde nøiaktig gjengi den opprinnelige uttalelse. Men nu er der tydelige uoverensstemmelser mellom rapportens forklaring og Dr.

Knights utførligere gjengivelse. I rapporten hette det at: «nylig forsøkte en prest i Spanien levende å brenne» o. s. v. Enhver som leste dette har fått en levende forestilling av denne ugjerning. Nu forteller han oss at presten ikke *begikk* ugjerningen, men at han hadde *opfordret* til den. En hel annen fremstilling.

I sitt svar til den spanske gesandt svarte Dr. Knight at denne meddelelse nu var sløifet i rapporten.

— Sektenes og snobberiets fremgangsmåte mot den katolske Kirke er den samme hele verden over, løgn og usannhet er deres beste våbener. Slikt kaller jeg kristendom !!

ELENDIGHET.

Det er umulig å forestille sig den tilstand Nord-Kanadas indianere befant sig i, da misjonærene kom dit. Lettroende som de nu engang er, var de helt i medisinnemmenes og trollmennenes makt. Noen moral hadde de ikke. Og kvinnen? Hun bar virkelig byrden av Evas forbannelse. Da sannhetens ord blev preket for dem, stod mennene omkring, mens kvinnene holdt sig helt i bakgrunnen. De ante ikke at Guds ord også skulde være for dem.

Maria, Guds mor, måtte først komme dit for å heve kvinnens verdighet.

Det kommer ikke an på det ydre. Synden finnes på hele jorden. Men her kunde den rettferdiggjøres: De visste ikke bedre.

Biskop Grouard forteller:

«En dag kom de til mig med en kvinne som hadde drept sitt barn, en liten pike. Kvinnen, som gikk for å være vakker, hadde forlatt sin mann for å følge en annen. I sitt raseri dreper mannen hennes foreldre, som han tror har hjulpet til med hennes flukt. Da kvinnen får høre det, legger hun en snor om sin lille pikes hals og sier til henne: «Tror du jeg vil opdra dig når din far har drept mine foreldre?»

Jeg taler først til hennes samvittighet. «Hvad har du gjort? Du har drept ditt barn. Ville dyr har mere hjerte enn du. Ti de elsker sine unger. Bjørnen lar sig gjerne drepe hvis den kan redde sine unger med det.»

Jeg taler videre til henne og truer henne med helvede og alle djevler. Da intet hjelper, begynner jeg å formane henne, og forsøker å vekke anger i henne, alt forgjeves. Hun er fullstendig uten følelse. Oprørt ber jeg henne å gå sin vei. Hun går, men sier til en annen

kvinne: «Pateren synes å være oprørt over mig. Kanskje han tror jeg har drept en gutt, men fortell ham dog at det bare er en pike.»

Eide hun ikke følelse? Var det hjerteløshet? Nei, hun visste ikke bedre.

Men ofte kunde man opdage mange trekk på følelse og ømhet som bodde i disse kvinners hjerter. En av dem kom engang til mig. Hun gråt og fortalte mig om sin elendighet, den evige elendighet: hungeren.

Hun og hennes mann hadde vandret langt. De hadde håpet å kunne drepe litt vilt underveis, men intet viser sig, og sulten gnager i tarmene. De går mil etter mil, og spiser hvad de finner: rester av dyreskinn, ja endog sine egne sko. Moren bærer sitt lille barn med sig. Men det får ikke melk, og hun kan ikke nære det lenger . . . Det dør av sult.

For siste gang har mannen forsøkt lykken på jakt. Han kommer fortvilet tilbake. «Vi er fortapt. Jeg har ikke funnet noe, og jeg har ikke flere krefter.»

Da ser han på det lille barnelik, som kulden og døden har farvet blått. Indianerens øine glinser begjærlig. «Men der er jo kjøtt. — Hurtig kone, skjær liket i stykker!» —

«Å, pater, pater,» sier hun til mig. «Jeg vilde ikke. Men han så på mig med et så ondt blick. Jeg var redd for at han skulde drepe mig. Så skar jeg mitt barns lemmer i stykker, — og hadde dem op i gryten. Jeg tenkte: Det er min lille pikes kjøtt. Og det bød mig imot å spise det da han befalte mig å gjøre det. Og jeg gråt og gråt. Å, pater, kan De tilgi mig? Jeg har ikke spist noe, men jeg har drukket litt av suppen.»

. . . . .»

Louis Rouquett.

Retretter og klostre.

Vi leser i «Dagen» (4—4—31):

Biskop Fonnesbech-Wulff talte Fastelavnsmandag ved et møte i Næstved. I slutningen av sin tale utkastet biskopen ifølge «Næstved Tidende» tanken om et evangelisk kloster herhjemme, et sted, hvor mennesker, som ikke kan finne sjelefred, kunde søke hen og bli hjulpet av en personlighet, en sjelekjenner. Hvis det var mulig å oprette et sådant kloster, tror jeg, at der ikke vilde bli mangel, især på unge mennesker, som vilde søke derhen for å finne hjelp.

I forbindelse hermed forteller dr. teol. *Alfred Jørgensen* til «Berlingske Tidende», at man «i England har nogen institusjoner, såkalte «retreats», hvor mennesker uforstyrret kan dyrke åndelig lig og åndelige interesser. Dessuten har der herhjemme vært gjort forsøk i den retning — dog kun for prester — under ledelse av stiftsprost *Ussing*. Dette dreiet sig dog kun om en ganske kort periode, hvor de geistlige kunde trekke sig fullstendig tilbake fra det verdslige liv — ikke engang leste aviser.»

Det omtalte forsøk fant sted siste efterår på Rekreasjonshjemmet i Farum. Stiftsprost *Ussing* var leder, men Kirkefondets sekretær, prost *Helweg-Larsen*, hadde tatt initiativet til samværet.

Dansk «Kristelig Dagblad» har bedt prost *Helweg-Larsen* fortelle litt om dagene i Farum.

— Vi var 12 kirkefondsprester, der hadde besluttet å tilbringe fire dager sammen i stillhet. Vi kan dog ikke sammenligne disse dages samvær med de engelske retreats, der forøvrig er rett forskjellige, idet de nogen steder former sig som almindelige møter, andre steder som i et kloster, hvor der kreves fullkommen taushet, endog under måltidene.

Vi hadde lagt et bestemt program for dagene i Farum. Vi begynte med liturgisk morgenandakt, og efter morgenmåltidet samledes vi til bibeltid. Vi hadde så et par timer, hvor vi var overlatt til oss selv, og efter middagsmåltidet hadde vi en forhandling om prestenes personlige liv. Om aftenen hadde vi foredrag og rik leilighet til samtaler på tomannshånd. Jeg hadde inntrykk av at deltagerne var glade for samværet, og det er meningen å samles igjen til efteråret.

— Mener De, at sådanne retreats vil kunne finne tilslutning herhjemme i videre kretser?

— Ja, det er utvilsomt noget, der har bud til prester og legfolk.

— Hvad mener De om den fremsatte tanke om et evangelisk kloster?

— Klostertanken ligger utvilsomt i luften, men skal et kloster få betydning, vil det avhenge av, om tanken kan virkeliggjøres efter vår åndelige innstilling og religiøse liv. Hertil kommer, at der må skapes et solid økonomisk grunnlag, således at både rike og fattige kan få opphold der.» —

— Tidene forandrer sig og menneskene med dem. Tiden er den beste medisin. Reformasjonens arvtagere ser dennes skrøpeligheter og søker å ta op igjen det som den har forkastet. Man taler om «*anima naturaliter christiana*», bedre er det å tale om «*anima naturaliter catholica*», sjelen som av naturen er katolsk, og det er for mange hårdt å slå mot brodden. «*Den som ikke forstår munken, forstår ikke verden,*» skrev *Dostojewski*. «Katolikker må vi til slutt alle bli igjen,» sa von *Moltke*, det ser ut til at hans profeti blir virkelighet.

VARIA.

Oslo.

I anledning av Erkebiskop *Fallizes* 60-årige prestejubileum blev der av administratoren, pastor *Irgens*, sendt følgende telegram til jubilaranten i Luxemburg:

«Apostoliske Vikariats prester og legfolk fremsender ærbødigste lykkønskninger til minnedagen og forener sig i takksigelse og bønn med sin uforglemmelige gamle overhyrde.

Irgens, administrator.»

Erkebiskopen sendte følgende svar: «Den gamle misjonsfar takker dypt beveget sine kjære brødre og sine åndelige sønner og døtre.

Fallize, Diamantjubilant.»

Redaksjonen mottok følgende takksigelse for den lille fest-artikkel: «Takker dypt rørt. Meget syk.»

Fallize.

De to ord «meget syk» lyder som en stille, indirekte oppfordring fra vår gamle Høvding om en liten bønn for Hans Høiærverdighet. — Lesere, husk det!

— Pavens Encyclika om Ekteskapet vil utkomme i bokform sammen med førstkommende nummer av «St. Olav». Alle abonnenter vil få tilsendt brosjyren gratis.

Fra Horten.

Den annen Påskedag var en begivenhetsrik og gledelig høitidsdag for katolikkene i Horten. Også der blev atter, efter 400 års forløp, den hl. messe lest. De få katolikker, ialt 10, hadde samlet sig i familien *Müllers* hyggelige hjem, hvor man for anledningen hadde satt i stand et improvisert alter, pyntet på det festligste med en masse blomster og lys. Pater *Leo v. Eeckeren* fra Tønsberg leste den hl. messe og holdt under messen en vakker tale om det hl. messeoffers be-

tydning. De fleste tilstedeværende mottok også den hl. kommunion.

Efter gudstjenesten samledes man om et vakkert pyntet frokostbord, og fru Müller var utrettelig for å gjøre det så godt og festlig som mulig for oss alle. Det hele var en uforglemmelig opplevelse.

S. B.

Danmark.

I Danmark er utkommet et nytt katolsk blad som utkommer 12 ganger om året. Bladet bærer det meget vakre navn «Universal». Det vil supplementere den allerede bestående katolske presse i Danmark ved også å bringe bud til de katolikker i landet som ikke er danske og som — hvad rimelig er — helst leser morsmålet. Det inneholder derfor stoff på tre sprog: dansk, tysk, polsk.

Vi ønsker den unge polyglott lykke til på sin nettop begynte vandring, i håp om at den finner gjestfrihet, især i mange tyske og polske hjem over hele Skandinavia. Bladets redaktør er pastor Wolff, Mariengt. 8, Haderslev. «Universal» koster pr. ekspl. 20 øre. Årsabonnementet 1931 kr. 2.00 pr. post, korsbånd 2.60.

Abonner og les, og støtt således den katolske presse.

St. Olavs Forbunds landsmøte

6. april 1931.

Landsmøtet åpnedes med avsyngelse av St. Olavs-hymnen, hvorefter formannen ønsket de fremmøtte velkommen.

I en dypt følt tale minnedes derpå vår kjære avdøde biskop, der som mangeårig medlem av Centralstyret, hadde omfattet forbundet med den største interesse, en interesse der ved hans utnevnelse til biskop, om mulig øket. Hans minne måtte mane oss til å være trofaste mot vår oppgave. Talen blev påhørt stående. Til slutt leste formannen op biskopens samlingssang.

Av delegerte møtte for:

Bergen: Hr. Bjarne Johannessen.

Fredriksstad: Hr. Leo Müller.

Hamar: Fru Sigrid Undset.

Oslo: St. Olav: Hr. pastor Laudy, hr. Johs. Hongslo og frk. Randi Straith.

Oslo: St. Halvard: Hr. F. Reichenbach og frk. P. Abry.

Tromsø: Fru Fredriksen.

Trondheim: Hr. A. Bongart.

Stabekk: Hr. Pater Dülmer og hr. Boetje.

Av Centralstyrets medlemmer møtte: Formannen, sekretæren, kassereren, administratoren, velærv. pastor Irgens, Mgr. Kjelstrup, hr. Kollerud, og varamedlemme frk. Borch og hr. Nylund samt revisoren hr. Bjørnstad.

Formannen leste op årsberetning og regnskap. Under oplesningen ankom Hamars representanter Mgr. Kjelstrup og fru Undset og blev hilst velkommen.

Hr. Müller uttalte, at da ingen annen hadde noget å bemerke til årsberetning og regnskap, vilde han få uttale sin glede over den tydelige fremgang disse viste, og komplimenterte styret for det gode resultat, likesom han nu reite hjem styrket og ladet med gode forsetter til det kommende år. Det gledet ham at arbeidet viste

en fast linje og bestemte mål. Hans uttalelser blev lønnet med applaus. For mannen takket på styrets vegne.

Decharge blev gitt uten yderlige bemerkninger.

Til behandling forelå forslag fra St. Halvard lokalforening om endring av vedtektenes § 4, 1ste ledd, 2nen passus, vedr. kontingentnedsettelse. Da Centralstyret hadde optatt dette forslags innhold i sitt eget utkast til endring, trakk lokalforeningen sitt forslag tilbake, med et par korte bemerkninger blev følgende ordlyd enstemmig vedtatt: «Hver forening betaler til Centralstyrets kasserer en årlig kontingent av kr. 4.00 pr. innmeldt voksent medlem og kr. 2.00 pr. innmeldt medlem under 18 år. Samme kontingent, kr. 2.00, gjelder for hustru og andre medlemmer i familien hvor husefaderen er medlem.»

Et forslag fra Centralstyret til forandring av § 4, således at denne skal lyde: «Centralstyret holder møte minst en gang hvert halvår — —», blev likeledes vedtatt enstemmig og uten debatt.

Derefter gikk man over til valg. For tur til å uttre stod hr. Ruyter og hr. Barra. Sistnevnte der kun hadde fungert et år (for den tidlig avgåtte sekretær) var på anmodning villig til å motta gjenvalg. Forøvrig samlet interessen sig om hr. Bjørnstad. Begge blev valgt med akklamasjon. Som varamedlemmer blev valgt: Hr. Berum, Fredriksstad, med 17 stemmer, frk. Borch, Oslo, med 15 st., og hr. J. Hongslo, Stabekk, med 13. st. Som revisor blev gjenvalgt frk. Müller, og i stedenfor hr. Bjørnstad (som gikk inn i Centralstyret) blev valgt hr. Arthur Andersen. Begge enstemmig.

Formannen blev derefter gjenvalgt med akklamasjon. Han takket for tilliten, og beklaget samtidig at han ikke, som før, i år hadde anledning til å samle de fremmøtte til nogen timers hygge, grunnet sykdom.

Der blev vedtatt å sende et hilsningstelegram til Erkebiskop Fallize i anledning av dennes 60 års prestejubileum, idet Hans Høiærv. som bekjent hadde oprettet forbundet.

Ennvidere referertes hilsninger fra to av Centralstyrets medlemmer, frk. Boe, Arendal, og frk. M. Knudtzon, Ulleberg pr. Larvik, der begge p. g. a. sykdom var forhindret fra å være tilstede. Formannen blev bemyndiget til å sende hilsen og ønsker om snarlig bedring til begge.

Til slutt grep velærv. hr. pastor Irgens ordet og uttalte gleden over å få anledning til, som Misjonens midlertidige chef, å kunne hilse forbundet, med takk fra Vikariatet for det udmerkede arbeide som var nedlagt, og betonet sterkt at forbundet egentlig opfylte H. H. Pavens vilje da det virket som «Katolsk Aksjon» i Norge. Han rettet denne hilsen til formannen, og håpet at hr. Parmann ennu i mange år vilde få anledning til å motta gjenvalg, da han hadde presteskapets tillit i fullt mon.

Formannen takket for hilsenen, og lovet å virke så langt kreftene rakk, og så lenge han trodde å kunne gjøre nytte for sig.

Møtet avsluttet med at velærv. hr. pastor Irgens meddelte velsignelsen.